

การคิดดอกเบี้ยบัตรเครดิต เรื่องจริงที่ควรรู้

Credit Card Interest Charge: The Facts Everyone Should Know

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวลี โชติกประสิทธิ์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทคัดย่อ

ธุรกิจบัตรเครดิตเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2457 บัตรไดเนอร์ส เป็นบัตรเครดิตใบแรกของประเทศไทย เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2512 บัตรเครดิตมีหลายประเภท เช่น บัตรเครดิตภายในประเทศ บัตรเครดิตระหว่างประเทศ บัตรเครดิตร่วม มีผู้ได้รับผลประโยชน์จากบัตรเครดิตมากมาย เช่น ผู้ออกบัตรเครดิต ร้านค้า ผู้ใช้บัตรเครดิต ในฐานะผู้ใช้บัตรเครดิตเราควรทราบถึงวิธีการคำนวณดอกเบี้ยจากการใช้บัตรเครดิต และเราต้องเป็นผู้ใช้บัตรเครดิตอย่างชาญฉลาด ใช้อย่างไรไม่ให้เกิดค่าใช้จ่าย ไม่ว่าจะ เป็น ค่าธรรมเนียมรายปี ดอกเบี้ยจากบัตรเครดิต ใช้อย่างมีสติ ใช้อย่างเป็นผู้รู้เท่าทันกิเลสของตนเอง รู้เท่าทันกลยุทธ์ทางการตลาดของธนาคาร ผู้ออกบัตรเครดิตว่ากำลังหลอกให้เราเดินเข้าไปติดกับ ถ้าเรารู้เท่าทันในสิ่งเหล่านี้แล้ว เราจะมีแต่ได้กับได้เท่านั้น ได้ใช้เงินล่วงหน้าฟรี โดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย ได้สะสมแต้มไว้แลกของรางวัล ได้ส่วนลดจากร้านค้าที่ร่วมรายการ

Abstract

Credit cards originated in the United States in 1914. In Thailand, Diner's Club was the first credit card issued in 1969. There are many kinds of credit cards such as domestic credit cards, international credit cards, and co-member credit cards. Many parties earn benefits from credit cards like credit. For example, credit card issuers, goods sellers, and credit cards users. As the card users, we should know how the interest is calculated on the credit cards so that we can use the cards wisely and avoid paying some high expenses such as interest charged on the card and annual membership fee. Using the cards consciously, knowing issuer's marketing strategies, and controlling our spending behavior would help us avoid being trapped. Also we would get benefits from the credit cards such as cash advance without interest, accumulated points for redemption, discounts from other business partners.

บทนำ

เมื่อพูดถึงบัตรเครดิตหรือบัตรพลาสติก ซึ่งเป็นตราสารทางการเงินชนิดหนึ่ง ที่มนุษย์กินเงินเดือนอย่างเราๆ ท่านๆ ทั้งหลายน้อยคนนักที่จะไม่รู้จัก เพราะว่าปัจจุบันนี้บัตรเครดิตได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีพ ซึ่งกำลังได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะเป็นบัตรที่สามารถซื้อสินค้าและบริการมาใช้ในการบริโภคได้ล่วงหน้า การใช้บัตรเครดิตมีความสะดวก ปลอดภัย ไม่ต้องพกพาเงินสดครั้งละมากๆ ลดอันตราย ลดความวิตกกังวล แต่ผู้ใช้ต้องมีความระมัดระวังในการเก็บรักษาให้ปลอดภัยจากการถูกขโมย มีระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย ธนาคารผู้ออกบัตรจะให้เครดิตในวงเงินที่สูงกว่าเงินเดือน 3 - 4 เท่าของเงินเดือน มีการผ่อนปรนในการชำระหนี้คืนด้วยอัตราขั้นต่ำร้อยละ 5-10 ของยอดที่ต้องชำระ โดยต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 20 ต่อปี

ความเป็นมาของธุรกิจบัตรเครดิต

ธุรกิจบัตรเครดิตถือกำเนิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ประมาณปี พ.ศ. 2457 บริษัทน้ำมัน General Petroleum Corporation of California (ปัจจุบันคือ Mobil Oil) ได้ออกบัตรเครดิตชนิดหนึ่งให้กับลูกค้าและพนักงานกลุ่มหนึ่ง เพื่อไว้ซื้อผลิตภัณฑ์ของบริษัท การให้สินเชื่อในลักษณะดังกล่าวเป็นที่นิยม จึงได้ถูกนำไปใช้กับอีกหลายธุรกิจ เช่น ร้านค้า โรงแรม เป็นต้น โดยกิจการเหล่านั้นได้ออกเหรียญ

โลหะ (Shopper Plates) ให้แก่ลูกค้าของตน ซึ่งลูกค้าเหล่านี้จะต้องเปิดบัญชีเงินเชื่อเป็นรายเดือน หมายเลขบัญชีของลูกค้า และชื่อบริษัทผู้ออกเหรียญจะปรากฏอยู่บนเหรียญเครดิตดังกล่าว ลูกค้าจะใช้เหรียญเครดิตนั้นเพื่อซื้อสินค้าหรือใช้บริการของบริษัทผู้ออกเหรียญโดยไม่ต้องจ่ายเงินสด แต่จะไปชำระค่าสินค้าและบริการตอนสิ้นเดือนทั้งจำนวนโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใดๆ เพิ่มเติม

ต่อมาปี พ.ศ. 2493 นายแฟรงค์ แมคนามารา (Frank McNamara) นักธุรกิจชาวนิวยอร์กกับเพื่อนได้ก่อตั้งบริษัท Diner's Club ขึ้นเพื่อออกบัตร Diner's Club ให้แก่ลูกค้า ลูกค้าสามารถนำบัตรดังกล่าวไปใช้ในการชำระค่าบริการโรงแรมและภัตตาคารในนิวยอร์กได้ การชำระเงินให้ชำระตอนสิ้นเดือน และสามารถใช้ได้ไม่จำกัดวงเงิน ทั้งนี้ Diner's Club จะเป็นผู้ชำระเงินแทนลูกค้าดังกล่าว โดย Diner's Club จะเก็บเงินจากลูกค้าภายหลังและจัดทำลำดับความน่าเชื่อถือของลูกค้าไว้ทั้งหมด ตามพฤติกรรมกรรมการชำระเงิน ตามที่ใช้จ่ายผ่านบัตร ธุรกิจของ Diner's Club ได้รับความนิยมแพร่หลายไปทั่วสหรัฐอเมริกา และต่อมาได้ขยายไปเปิดสาขาในต่างประเทศอีกหลายประเทศ กิจกรรมร้านค้าที่รับบัตรมีแทบทุกประเภท ตั้งแต่ภัตตาคาร สถานีบริการน้ำมัน สายการบิน โรงแรม ธุรกิจท่องเที่ยว และร้านค้าพาณิชย์ทั่วไป นับเป็นจุดเริ่มต้นของบัตรเครดิตชนิดเพื่อการเดินทาง และการรับรองหรือที่เรียกว่า "Charge Card" ซึ่งแตกต่างจากบัตรเครดิตที่ออกโดยบริษัทน้ำมันในตอนแรก เพราะ Diner's Club ไม่ได้เป็นผู้จำหน่ายสินค้าเอง แต่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการบริการ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือบัตร และร้านค้าที่มีข้อตกลงรับบัตรเครดิตของ Diner's Club เมื่อสมาชิกไปซื้อสินค้าและบริการ

ต่อมาปี พ.ศ. 2501 ได้มีบัตร American Express เกิดขึ้น และในปี พ.ศ. 2502 ได้มีบัตรเครดิตที่ออกโดยสถาบันการเงินเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยธนาคารแห่งอเมริกา (Bank of America) ในรัฐ California ได้ออกบัตรเครดิตของตนเองชื่อ "Bank Americard" ซึ่งได้รับความนิยมจากประชาชนมากถึง 1 ล้านคน ภายในเวลา 2 ปี ต่อมาธนาคารได้จัดตั้ง Bank of Americard Service Corporation เพื่อทำหน้าที่ออกบัตร ให้ความสะดวกแก่ผู้ถือบัตร และดูแลเก็บค่าบริการต่างๆ ซึ่งบัตรเครดิตดังกล่าวได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในและนอกประเทศสหรัฐอเมริกา จนต้องตั้งองค์การอิสระระหว่างประเทศชื่อ IBANCO เพื่อดูแลและขยายบัตรเครดิตไปทั่วโลก ต่อมาองค์กร IBANCO ได้เปลี่ยนชื่อเป็น VISA International เพื่อออกบัตรเครดิต VISA Card และในปี พ.ศ. 2509 ธนาคารในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกาได้ร่วมกับธนาคารเวลล์ส์ฟาโก (Wells Fargo) ออกบัตรเครดิตชื่อ Master Charge ซึ่งก็คือ Master Card ในปัจจุบัน

สำหรับประเทศไทย ผู้ถือบัตรเครดิตชาวต่างประเทศ เริ่มนำบัตรเครดิตเข้ามาใช้กับร้านค้าในประเทศไทยปี พ.ศ. 2503 ต่อมาบริษัทไดเนอรัสคลับ (ประเทศไทย) จำกัด ได้ออกบัตรไดเนอรัสให้กับคนไทยใช้เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2512 และถือเป็นบัตรสากลใบแรกของไทย บัตรเครดิตได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นในบรรดานักธุรกิจชั้นนำ ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ไทยร่วมกับบริษัทในต่างประเทศออกบัตรเครดิตสากล เพื่อเพิ่มคุณสมบัติการใช้บัตรเครดิตให้กว้างมากขึ้น

ประเภทของบัตรเครดิต

ปัจจุบันผู้ออกบัตรเครดิตได้ให้บริการออกบัตรเครดิตหลากหลายรูปแบบ ซึ่งแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของการใช้บัตร โดยสามารถแบ่งประเภทของบัตรเครดิตออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. บัตรเครดิตภายในประเทศ (Local Credit Card) เป็นบัตรที่ผู้ถือบัตรสามารถใช้ได้เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น โดยผู้ออกบัตรคือสถาบันการเงินไทย เนื่องจากสถาบันการเงินไทยบางแห่งในปัจจุบันได้จัดตั้งสาขาในต่างประเทศมากขึ้น และมีบริการให้สมาชิกผู้ถือบัตรเครดิตนั้นสามารถใช้บริการบัตรเครดิตจากสาขาในต่างประเทศได้

2. บัตรเครดิตระหว่างประเทศ (International Credit Card) เป็นบัตรที่ผู้ถือบัตรสามารถใช้ได้ทั้งในและนอกประเทศทั่วโลก โดยผู้ออกบัตรคือ

2.1 ธนาคารและสาขาของธนาคารต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทย เช่น ซีทีแบงก์ ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ และธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ เป็นต้น

2.2 บริษัทบัตรเครดิต เช่น ไดเนอรัสคลับ และอเมริกันเอ็กซ์เพรส (เอเม็กซ์) ซึ่งบัตรที่ออกโดย 2 บริษัทนี้มุ่งให้บริการเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวและการบันเทิง โดยมีชื่อเรียกว่า T&E Card (Travel Entertainment Card) บัตรประเภทนี้มีลักษณะเป็น Charge Card คือ ไม่จำกัดวงเงินใช้จ่าย แต่การชำระหนี้ต้องชำระเต็มจำนวนทุกครั้งเมื่อมีการเรียกเก็บเงิน

2.3 ธนาคารและสาขาของธนาคารต่างประเทศ กับบริษัทบัตรเครดิต คือ วีซ่าและมาสเตอร์การ์ดทำการออกบัตรร่วมกัน เช่น บัตรสแตนดาร์ดชาร์เตอร์-วีซ่า บัตรซีทีแบงก์-มาสเตอร์การ์ด และบัตรธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้-วีซ่า เป็นต้น

2.4 ธนาคารพาณิชย์ไทยร่วมกับ วีซ่าหรือมาสเตอร์การ์ด เพื่อขยายการบริการให้แก่ลูกค้า โดยลูกค้าสามารถใช้บัตรเครดิตได้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เช่น บัตรทิสโก้ไทย-วีซ่า บัตรทิสโก้ไทย-มาสเตอร์การ์ด บัตรไทยพาณิชย์-วีซ่า บัตรไทยพาณิชย์-มาสเตอร์การ์ด เป็นต้น

3. บัตรเครดิตร่วม (Affinity Card) เป็นบัตรที่ธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารต่างประเทศ หรือบริษัทบัตรเครดิตออกร่วมกับองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม ภัตตาคาร เป็นต้น เพื่อเพิ่มคุณค่าของการใช้บัตรให้มากขึ้น โดยผู้ถือบัตรสามารถใช้บัตรนี้ในฐานะเป็นบัตรเครดิตของสถาบันผู้ออกบัตร และเป็นบัตรลดเมื่อซื้อสินค้าหรือบริการต่างๆ จากองค์กรธุรกิจนั้นๆ (ภัทรพร อมาตยกุล, 2546, 7-9)

ประโยชน์ของบัตรเครดิต

ประโยชน์ของบัตรเครดิต แบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านผู้ออกบัตรเครดิต ด้านร้านค้าผู้รับบัตรเครดิต และด้านผู้ใช้บริการบัตรเครดิต ดังนี้คือ

1. ประโยชน์ทางด้านผู้ออกบัตรเครดิต

1.1 การระดมเงินฝาก ธนาคารที่ออกบัตรเครดิตบางแห่งออกบัตรเครดิตโดยมีเงื่อนไขให้ลูกค้าที่ต้องการทำบัตรเครดิตต้องมีเงินฝากค้ำประกัน เป็นการระดมเงินฝากโดยตรงจากผู้ถือบัตรเครดิต และร้านค้าผู้รับบัตรเครดิต

1.2 บัตรเครดิตเป็นเครื่องมือที่ธนาคารต่างๆ ใช้ในการส่งผ่านบริการถึงมือถือบัตรเครดิตได้โดยตรง โดยเฉพาะด้านสินเชื่อ

1.3 ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมที่แท้จริงในการใช้จ่ายของลูกค้า ข้อมูลเหล่านี้ธนาคารสามารถนำมาใช้ปรับกลยุทธ์ทางการตลาด หรือออกบริการใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้อง

1.4 เพิ่มปริมาณธุรกิจต่างประเทศ จากการที่ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย หรือคนไทยที่เดินทางไปต่างประเทศ เมื่อมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตจำเป็นต้องมีการโอนเงินระหว่างประเทศ ทำให้ธนาคารจะมีรายได้จากอัตราแลกเปลี่ยนและค่าธรรมเนียมในการใช้บัตรเครดิตที่ต่างประเทศ

1.5 ทำให้ธนาคารมีรายได้หลัก ได้แก่ ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าธรรมเนียมรายปี รายได้จากดอกเบี้ยค้าง และค่าธรรมเนียมจากร้านค้า ส่วนรายได้รอง ได้แก่ รายได้จากอัตราแลกเปลี่ยน และค่าธรรมเนียมจากการเบิกเงินสดล่วงหน้า

2. ประโยชน์ทางด้านร้านค้าผู้รับบัตรเครดิต

2.1 ทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้น การมีบัตรเครดิตเป็นการเพิ่มอำนาจซื้อของผู้ใช้บริการบัตรเครดิต บางครั้งผู้ใช้บริการบัตรเครดิตต้องตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการโดยฉับพลัน

2.2 ร้านค้าจะไม่มีหนี้สูญ หากปฏิบัติตามระเบียบของผู้ออกบัตรเครดิต เพราะผู้ออกบัตรเครดิตจะเป็นผู้รับความเสี่ยงจากหนี้สูญไว้เอง

2.3 ความสะดวกในการชำระหนี้ ร้านค้าที่รับบัตรเครดิตจะประหยัดเวลาในการนับเงินสด การทอนเงินให้ลูกค้า และปลอดภัยจากการนับเงินผิดพลาด

2.4 ความปลอดภัยในการนำเงินฝากธนาคาร การชำระหนี้ของร้านค้าจะมีหลักฐานในการขายสินค้าเป็นหลักฐานในการนำเงินเข้าบัญชีของร้านค้าเท่านั้น จึงมีความปลอดภัยจากการถูกโจรกรรมมากกว่านำเงินสดฝากธนาคาร

3. ประโยชน์ทางด้านผู้ใช้บริการบัตรเครดิต

3.1 เพิ่มความสะดวกสบาย ความคล่องตัวในการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการต่างๆ โดยไม่ต้องพกพาเงินสดเป็นจำนวนมากๆ

3.2 ได้รับวงเงินบัตรเครดิตจำนวนหนึ่ง (Revolving Credit) เพื่อเป็นขีดจำกัดในการใช้จ่ายของผู้ใช้บริการบัตรเครดิต และเป็นจำนวนเงินสูงสุดที่ทั้งธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทผู้ออกบัตรเครดิต และผู้ใช้บริการบัตรเครดิตต่างก็มีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบซึ่งกันและกัน ในการให้บริการหรือรับบริการทางด้านบัตรเครดิต กล่าวคือ ในกรณีที่ผู้ใช้บริการบัตรเครดิต ไม่สามารถชำระหนี้อันเกิดจากการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตแล้ว ธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทผู้ออกบัตรเครดิตจะมีความเสียหายสูงสุดไม่เกินวงเงินจำนวนนี้ ในทำนองเดียวกันหากบัตรเครดิตดังกล่าวถูกนำไปใช้โดยมิชอบ หรือถูกลักลอบนำไปใช้ และมีได้มีการแจ้งอายัดบัตรเครดิตตามระเบียบที่แต่ละบริษัทกำหนดไว้ ผู้ใช้บริการบัตรเครดิตจะรับผิดชอบสูงสุดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่เกินวงเงินจำนวนนี้

3.3 ได้รับการเพิ่มอำนาจในการใช้จ่ายใช้สอยทางอ้อม (Purchasing Power) กล่าวคือผู้ใช้บริการบัตรเครดิตสามารถซื้อสินค้าและบริการได้โดยไม่ต้องชำระเงินสดทันที ไม่ต้องเสียดอกเบี้ย โดยมีระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย โดยเฉลี่ยประมาณ 45-55 วัน ซึ่งหากจะต้องมีการใช้เงินสด ในการซื้อสินค้าและบริการทันทีแล้ว ผู้ใช้บริการบัตรเครดิตอาจจะยังไม่มีความพร้อมในช่วงเวลานั้นก็ได้ ซึ่งการให้บริการเช่นนี้ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ว่าเป็นการสร้างพฤติกรรมฟุ่มเฟือยให้แก่ผู้บริโภค โดยยอมให้นำเงินที่จะได้ในอนาคตมาใช้จ่ายล่วงหน้าในปัจจุบัน นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทผู้ออกบัตรเครดิต ก็ยินยอมให้มีการผ่อนชำระหนี้เป็นหลายๆ งวด โดยจ่ายชำระขั้นต่ำเพียงบางส่วนตามที่กำหนดไว้ เช่นร้อยละ 5-10 ของยอดที่ใช้จ่ายในเดือนนั้นๆ แต่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่ค่อนข้างสูงแทน

3.4 มีบริการพิเศษช่วยแก้ปัญหา หรือบรรเทาปัญหา ในยามฉุกเฉินเร่งด่วน เช่น อนุญาตให้สมาชิกผู้ถือบัตรเครดิตสามารถเบิกถอนเงินสดล่วงหน้าจากเคาน์เตอร์ หรือเครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติที่แต่ละธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทกำหนดไว้ ในกรณี

ที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินสด

3.5 ได้รับส่วนลดหรือของแถมเป็นพิเศษจากร้านค้าที่เป็นสมาชิกกำหนดไว้ โดยผู้ถือบัตรเครดิตจะได้รับส่วนลด หรือของแถมเป็นพิเศษที่ให้นำบัตรเครดิตไปซื้อสินค้าหรือบริการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ หรืออาจจะเป็นในลักษณะได้รับเป็นคะแนนสะสม (Bonus Point) ตามสัดส่วนปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต หรือนำไปใช้เพื่อขอยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปีในปีถัดไปได้

3.6 ได้รับประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ และบริการเสริมอื่นๆ เช่น ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการซื้อเช็คเดินทาง หรือหากต้องเสียก็จะเสียในอัตราที่ต่ำกว่าปกติ การให้บริการสำรวจตัวเครื่องบิน โรงแรมที่พัก บัตรเครดิตบางประเภทมีห้องรับรอง มีอาหารว่างไว้บริการระหว่างที่รอขึ้นเครื่องบินที่สนามบิน ได้รับประกันอุบัติเหตุจากการเดินทางโดยอัตโนมัติ ได้รับประกันภัยสินค้าในกรณีชำรุดเสียหาย สูญหาย ตลอดจนการให้บริการสั่งซื้อสินค้าต่างๆ ผ่านไปรษณีย์ ไลเรคเมล (Direct Mail) หรือผ่านทางโทรศัพท์ เทเลมาร์เก็ตติ้ง (Telemarketing) เป็นต้น

3.7 ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประวัติ ความน่าเชื่อถือทางด้านเครดิตส่วนบุคคล การใช้บัตรเครดิตเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการพัฒนานิสัย ความรับผิดชอบส่วนบุคคล ผู้ใช้บริการบัตรเครดิตจะต้องระลึกอยู่เสมอว่า ตนเองมีขีดความสามารถที่จะจ่ายหรือชำระคืนได้มากน้อยเพียงไร และหากตนเองไม่มีความรับผิดชอบในการใช้บัตรนี้แล้ว ก็ยังสามารถสร้างความเสียหายให้แก่ตนเองและผู้อื่นด้วย (วัลลภ บาลี, 2549, 20-22)

สภิติการใช้บัตรเครดิต

ปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของธุรกิจ พนักงานบริษัทเอกชน หรือข้าราชการที่มีรายได้ประจำ มักนิยมใช้บัตรเครดิตกันมาก เพราะเป็นบัตรที่อำนวยความสะดวกมากมาย เช่น ไม่ต้องพกพา

เงินสดจำนวนมากๆ เพื่อนำไปซื้อสินค้าและบริการ สามารถซื้อสินค้าและบริการได้ก่อนแล้วค่อยชำระค่าสินค้าและบริการได้ในภายหลัง มีระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย 45-55 วัน ซึ่งนับจากวันสรุปยอดค่าใช้จ่ายถึงวันครบกำหนดชำระ ไม่ได้นับจากวันที่มีการใช้จ่าย ได้รับโปรโมชั่นจากผู้ให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นส่วนลดจากร้านค้า ได้แต้มเพิ่มขึ้นจากผู้ถือบัตรเครดิต ล้วนแล้วแต่เป็นการกระตุ้นให้ลูกค้ามีการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น การใช้บัตรเครดิตเชื่อว่า จะมีแต่ข้อดีอย่างเดียว ข้อเสียของการใช้บัตรเครดิตก็มี เช่น บัตรหาย บัตรถูกขโมย ถ้าเรารู้ ก็ทำให้เราต้องทุกข์ใจ และต้องรีบติดต่อผู้ออกบัตรเครดิตเพื่อการอายัดบัตร การถูกขโมยข้อมูลในบัตรเครดิต บางครั้งเราไม่รู้ว่ามีข้อมูลในบัตรเครดิตของเราถูกขโมยเราก็ต้องรับผิดชอบในหนี้ที่เกิดขึ้นโดยที่เราไม่ได้เป็นผู้ก่อ ถ้าผู้ใช้บัตรเครดิตชำระไม่เต็มจำนวน หรือการเบิกเงินสดล่วงหน้า ผู้ใช้บัตรเครดิตต้องแบกรับดอกเบี้ย ที่ตามมาในอัตราร้อยละ 20 ต่อปี ซึ่งจัดว่าสูงมาก โดยรวมแล้วถ้าผู้ใช้บัตรเครดิตมีวินัยในการใช้เงินที่ดี ชำระเต็มจำนวนทุกครั้ง บัตรเครดิตที่เราใช้ก็จะให้ประโยชน์มากกว่าให้โทษ

จากตารางที่ 1 พบว่า สถิติของปริมาณบัตรเครดิต ปริมาณการใช้จ่ายรวม การเบิกเงินสดล่วงหน้า และยอดสินเชื่อคงค้าง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี เมื่อเทียบจากปี 2548-2553 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2552-2553 พบว่า ปริมาณบัตรเครดิตในปี 2553 มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 5.18 การใช้บัตรเครดิตในลักษณะการเบิกเงินสดล่วงหน้าในปี 2553 มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 2.83 และคิดเป็นร้อยละ 18.74 ของปริมาณการใช้จ่ายรวม และยอดสินเชื่อคงค้างในปี 2553 มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 10.09 สะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้บัตรเครดิตมีพฤติกรรมในการใช้บัตรเครดิตในการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณบัตรเครดิต ปริมาณการใช้จ่ายรวม การเบิกเงินสดล่วงหน้า และยอดสินเชื่อคงค้างของเดือนธันวาคม

หน่วย : ล้านบาท

พ.ศ.	ปริมาณบัตรเครดิต ¹	ปริมาณการใช้จ่ายรวม ²	การเบิกเงินสดล่วงหน้า ²	ยอดสินเชื่อคงค้าง ³
2548	10,010,203	64,358.08	15,630.09	144,211.05
2549	10,900,566	73,424.86	18,125.11	171,005.37
2550	12,003,369	79,759.68	18,828.99	179,275.56
2551	12,971,694	86,500.61	19,329.84	189,226.88
2552	13,489,402	101,590.39	19,033.33	196,598.97
2553	14,187,815	119,577.45	19,572.80	216,426.53

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2554). การให้บริการบัตรเครดิต. ค้นเมื่อ 20 มี.ค. 2554

หมายเหตุ : 1. จำนวนบัตรเครดิต หมายถึง จำนวนบัญชีผู้ใช้บริการบัตรเครดิตที่มียอดสิ้นเชื่อกค้าง ณ สิ้นเดือนที่รายงาน

2. ปริมาณการใช้จ่ายรวม หมายถึง ปริมาณการใช้จ่ายภายในประเทศ ในต่างประเทศ และการเบิกเงินสดล่วงหน้า

3. ยอดสิ้นเชื่อกค้าง หมายถึง เงินให้สินเชื่อค้างทั้งสิ้น

วิธีการคิดดอกเบี้ย

การใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของเรา ถ้ามีวินัยในการใช้เงินที่ดี ชำระหนี้เต็มจำนวนทุกครั้ง ก็จะไม่ทำให้เราต้องเป็นหนี้ แต่ถ้ามีความจำเป็นที่จะต้องให้ค่าใช้จ่ายนั้นกลายเป็นหนี้ สิ่งที่จะตามมาคือดอกเบี้ย หากเราได้ศึกษาถึงวิธีการคิดดอกเบี้ยที่ดี อาจจะทำให้เราสามารถวางแผนในการบริหารเงินของเราได้ดีขึ้น ซึ่งวิธีการคิดดอกเบี้ยมี 2 แบบคือ

1. การคิดดอกเบี้ยแบบคงต้นหรือแบบเชิงเดียว (Simple Interest)
2. การคิดดอกเบี้ยแบบทบต้น (Compounded Interest)

การคิดดอกเบี้ยแบบคงต้นหรือแบบเชิงเดียว (Simple Interest) เป็นการคิดดอกเบี้ยจากเงินต้นที่เริ่มแรก ไม่ว่าจะคิดดอกเบี้ยของปีใดก็ตาม ดอกเบี้ยจะมีค่าเท่ากันทุกปี

สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

1. การหาดอกเบี้ยคงต้น $I = P \times r \times t$
2. การหาเงินรวม $S = P + I =$ เงินต้น + ดอกเบี้ย หรือ $S = P(1+rt)$

ในที่นี้ $I =$ ดอกเบี้ย (interest), $P =$ เงินต้น (principal)

$S =$ เงินรวม (Sum), $t =$ ระยะเวลาเป็นปี (time in year)

$r =$ อัตราดอกเบี้ย (rate of interest)

ตัวอย่างที่ 1 นายสุขสันต์ขอยืมเงิน 2,000 บาท จากนายสุขใจ กำหนดชำระหนี้ 2 ปี อัตราดอกเบี้ยคงต้น 10% จงหาดอกเบี้ย และเงินรวม

วิธีทำ จากสูตร $I = P \times r \times t$

ในที่นี้ $I =$ ดอกเบี้ย, $P = 2,000$ บาท

$$r = 10\% = \frac{10}{100}, t = 2 \text{ ปี}$$

$$\text{แทนค่าในสูตร } I = \frac{2,000 \times 10 \times 2}{100}$$

$$\text{ดังนั้น ดอกเบี้ย} = 400 \text{ บาท}$$

$$\text{เงินรวม} = \text{เงินต้น} + \text{ดอกเบี้ย} = 2,000 + 400$$

ดังนั้นนายสุขสันต์ต้องจ่ายเงินรวมทั้งสิ้น = 2,400 บาท

กรณีที่โจทย์กำหนดระยะเวลาเป็นเดือนมีวิธีการคำนวณดังนี้

ตัวอย่างที่ 2 นางดวงเดือนขอยืมเงินจากนางดวงดาว 5,000 บาท อัตราดอกเบี้ยคงต้น 12% เป็นระยะเวลา 6 เดือน นางดวงดาวต้องชำระหนี้เท่าไร (1 ปี = 12 เดือน)

วิธีทำ จากสูตร $I = P \times r \times t$

ในที่นี้ $I =$ ดอกเบี้ย, $P = 5,000$ บาท

$$r = 12\% = \frac{12}{100}, t = \frac{6}{12} \text{ ปี}$$

$$I = \frac{5,000 \times 12 \times 6}{100 \times 12}$$

$$\text{ดอกเบี้ย} = 300 \text{ บาท}$$

จากสูตร เงินรวม = เงินต้น + ดอกเบี้ย = 5,000 + 300

ดังนั้นนางดวงเดือนต้องชำระหนี้ = 5,300 บาท

การหาจำนวนวัน เช่น ขอยืมเงินไปตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม 2554 ถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2554

มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	รวม
31-11 = 20	30	31	15	96

ดังนั้น จำนวนวันที่นำมาคิดดอกเบี้ย = 20 + 30 + 31 + 15 = 96 วัน

กรณีที่โจทย์กำหนดระยะเวลาเป็นจำนวนวัน ต้องทำจำนวนวันให้เป็นปี โดยการหารด้วย 365 หรือ 366 วัน มีวิธีการคำนวณดังนี้

ตัวอย่างที่ 3 นายแดงขอยืมเงินจากนายดำ 10,000 บาท อัตราดอกเบี้ยคงต้น 8 % ตั้งแต่วันที่ 16 เมษายน 2554 ถึงวันที่ 12 สิงหาคม 2554 (กำหนดให้ 1 ปี = 365 วัน) จงหาดอกเบี้ยและเงินรวมที่นายแดงต้องชำระคืนให้นายดำ

วิธีทำ จากสูตร $I = P \times r \times t$

หาจำนวนวัน

เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	รวม
30 - 16 = 14	31	30	31	12	128

รวมจำนวนวัน = 14 + 31 + 30 + 31 + 12 = 128 วัน

ในที่นี้ $I =$ ดอกเบี้ย, $P = 10,000$ บาท

$$r = 8\% = \frac{8}{100}, \quad t = \frac{128}{365} \text{ ปี}$$

$$I = \frac{10,000 \times 8 \times 128}{100 \times 365}$$

ดอกเบี้ย = 280.55 บาท

จากสูตร เงินรวม = เงินต้น + ดอกเบี้ย = 10,000 + 280.55

ดังนั้น นายแดงต้องชำระคืนให้นายดำ = 10,280.55 บาท

การคิดดอกเบี้ยแบบทบต้น (Compounded Interest) เป็นการคิดดอกเบี้ยจากเงินต้นที่เพิ่มขึ้นทุกงวดของการคิดดอกเบี้ย โดยเงินรวมของงวดปัจจุบันจะกลายเป็นเงินต้นของงวดถัดไป จะมีผลทำให้ดอกเบี้ยในแต่ละงวดมีค่าเพิ่มขึ้นตลอดเวลา วิธีการคิดดอกเบี้ยทบต้น แบ่งเป็น ทบต้นทุกปี ทบต้นทุกหกเดือน ทบต้นทุกสามเดือน และทบต้นทุกเดือน ถ้ามีจำนวนงวดของการคิดดอกเบี้ยมากๆ ในทางคณิตศาสตร์มีสูตรสำหรับการคำนวณ ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงวิธีการคิดดอกเบี้ยแบบง่ายๆ ไม่ต้องใช้สูตรที่ยุ่งยาก

ตัวอย่างที่ 4 นายยากจนกู้เงินจากนายร่ำรวยเป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท ระยะเวลา 3 ปี อัตราดอกเบี้ยทบต้น 20% (ทบต้นทุกปี) จงหาดอกเบี้ยทั้งหมด และนายยากจนต้องชำระหนี้ให้นายร่ำรวยเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นเท่าไร

วิธีทำ จากสูตร $I = P \times r \times t$

ในที่นี้ $I_1 =$ ดอกเบี้ยสิ้นปีที่ 1, $P = 20,000$ บาท

$$r = 20\% = \frac{20}{100}, \quad t = 1 \text{ ปี}$$

$$I_1 = \frac{20,000 \times 20 \times 1}{100} = 4,000 \text{ บาท}$$

ดอกเบี้ยสิ้นปีที่ 1 = 4,000 บาท

เงินรวมปลายปีที่ 1 = 20,000 + 4,000 = 24,000 บาท ซึ่งจะเป็นเงินต้นของปีที่ 2

ในปีที่ 2 $I_2 =$ ดอกเบี้ยสิ้นปีที่ 2, $P_2 = 24,000$ บาท

$$r = 20\% = \frac{20}{100}, \quad t = 1 \text{ ปี}$$

$$I_2 = \frac{24,000 \times 20 \times 1}{100} = 4,800 \text{ บาท}$$

ดอกเบี้ยสิ้นปีที่ 2 = 4,800 บาท

เงินรวมปลายปีที่ 2 = 24,000 + 4,800 = 28,800 บาท ซึ่งจะเป็นเงินต้นของปีที่ 3

ในปีที่ 3 $I_3 =$ ดอกเบี้ยสิ้นปีที่ 3, $P = 28,800$ บาท

$$r = 20\% = \frac{20}{100}, t = 1 \text{ ปี}$$

$$I_3 = \frac{28,800 \times 20 \times 1}{100} = 5,760 \text{ บาท}$$

ดอกเบี้ยสิ้นปีที่ 3 = 5,760 บาท

เงินรวมปีที่ 3 = 28,800 + 5,760 = 34,560 บาท

นายยากจนต้องชำระหนี้ทั้งหมด = 34,560 บาท

ดอกเบี้ยทั้งหมด = 34,560 - 20,000 = 14,560 บาท

หมายเหตุ 1. การหาจำนวนวันในทางคณิตศาสตร์ จะนับวันรุ่งขึ้นเป็นวันที่ 1 แต่การนับจำนวนวันของสถาบันการเงิน จะนับวันที่มีการบันทึกรายการค่าใช้จ่ายเป็นวันที่ 1

เช่น วันที่บันทึกรายการค่าใช้จ่ายมี 2 รายการ คือ

รายการที่ 1 วันที่ 22 เมษายน 2554

รายการที่ 2 วันที่ 5 พฤษภาคม 2554

และวันที่สรุปยอดค่าใช้จ่ายคือวันที่ 20 พฤษภาคม 2554 ดังนั้นจำนวนวันที่จะนำมาคิดดอกเบี้ยเป็นดังนี้

รายการที่ 1 วันที่บันทึกรายการค่าใช้จ่ายคือวันที่ 22 เมษายน 2554 ซึ่งวันที่อยู่คนละเดือนกันกับวันที่สรุปยอดค่าใช้จ่าย การหาจำนวนวันจะคิดในแต่ละเดือนดังนี้

เม.ย	พ.ค.	รวม	
30 - 22 = 8	20	8 + 20	= 28 วัน

จำนวนวันที่จะนำมาคิดดอกเบี้ยของสถาบันการเงิน 28 + 1 = 29 วัน

รายการที่ 2 วันที่บันทึกรายการค่าใช้จ่ายคือวันที่ 5 พฤษภาคม 2554 ซึ่งวันที่อยู่เดือนเดียวกันกับวันที่สรุปยอดค่าใช้จ่าย การหาจำนวนวันคิดดังนี้ จำนวนวัน = 20 - 5 = 15 วัน จำนวนวันที่จะนำมาคิดดอกเบี้ยของสถาบันการเงิน = 15 + 1 = 16 วัน

2. การคิดดอกเบี้ยบัตรเครดิตถ้ามีการชำระเงินบางส่วน จะมีการหักเงินที่ชำระแล้วจึงใช้วิธีการคิดดอกเบี้ยคล้ายกับตัวอย่างที่ 4 แต่ระยะเวลาจะคิดเป็นจำนวนวันตามรอบบิล แล้วนำดอกเบี้ยบวกเข้าไปกับยอดเงินที่ค้างชำระซึ่งจะนำไปคิดเป็นเงินต้นของงวดถัดไป การคิดดอกเบี้ยในลักษณะเช่นนี้ก็คือการคิดดอกเบี้ยทบต้นนั่นเอง จากตัวอย่างที่ 4 คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 20 ต่อปี (ทบต้นทุกปี) ดอกเบี้ยยังมากมายขนาดนี้ แต่การคิดดอกเบี้ยบัตรเครดิตจะคิดทบต้นทุกรอบบิล ซึ่งก็คือทบต้นทุกเดือน ถ้านำดอกเบี้ยมารวมกันหลาย ๆ เดือนจะมากมายขนาดไหน จะเห็นว่าคณิตศาสตร์เป็นรากฐานสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการกู้เงินหรือฝากเงินก็ตาม ถ้ามีความรู้ทางคณิตศาสตร์เช่น เรื่องของการคิดดอกเบี้ย ก็สามารถทำให้เรามีการวางแผนทางการเงินที่ดีได้

การคิดดอกเบี้ยบัตรเครดิต เรื่องจริงที่ควรรู้

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า ผู้ใช้บัตรเครดิต การเบิกเงินสดล่วงหน้า ยอดสิ้นเชื่อกค้างของบัตรเครดิตเพิ่มมากขึ้นทุกปี เป็นมหันตภัยที่ร้ายแรงกับความสุขของชีวิตมนุษย์ เพราะการเติบโตของดอกเบี้ยจะโตวันโตคืน ดอกเบี้ยเติบโตตลอดเวลา ซึ่งต่างกับดอกไม้ในธรรมชาติ ถ้าช่วงใดฝนตกติดต่อกันหลาย ๆ วัน ไม่มีแดด ดอกไม้จะบานช้า

การคิดดอกเบี้ยของผู้ให้บริการบัตรเครดิต ถ้าผู้ใช้บัตรเครดิตหลงศึกษาด้านหลังของใบแจ้งยอดการใช้เงินของเราให้ละเอียดถี่ถ้วน เป็นมิตรกับคณิตศาสตร์นิดหน่อย แล้วจะรู้ว่าไม่ยากเกินกว่าที่เราจะทำความเข้าใจได้ ต่อไปนี้เราลองมาพิจารณาไล่เรียงไปพร้อม ๆ กัน แล้วท่านคงจะบอกกับตัวเองว่า นับแต่ต่อไป เราจะใช้เงินอย่างมีสติ ใช้ในสิ่งที่จำเป็น หยุดใจให้ร้ายยาก ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง แล้วเราจะมีความสุขอย่างเพียงพอเลยทีเดียวนะ ดังคำสุภาษิตที่ว่า “การไม่มีหนี้ เป็นลาภอันประเสริฐ”

สิ่งที่ผู้ชำระหนี้ควรพิจารณา ถ้าชำระหนี้ไม่เต็มจำนวน (ชำระหนี้เพียงบางส่วน) ถ้าท่านทราบแล้วจะไม่อยากเป็นหนี้ ไม่อยากเบิกเงินสดล่วงหน้าอีกต่อไป แต่สำหรับคนที่มีความจำเป็นจริงๆ งดต่อๆ ไป ท่านต้องพยายามชำระหนี้ให้เต็มจำนวน เพื่อให้หลุดออกจากบ่วงกรรมตรงนี้ ถ้าชำระหนี้ไม่เต็มจำนวน (ชำระหนี้เพียงบางส่วน) ไม่ว่าจะชำระเท่าไรก็ตาม ดอกเบี้ยที่ท่านต้องพบต่อไปนี้คือ

1. รายการซื้อสินค้าและบริการทุกรายการที่ซื้อจะถูกคิดดอกเบี้ย ตั้งแต่วันที่บันทึกรายการจนถึงวันที่สรุปยอดทุกรายการ โดยคิดทีละรายการ แล้วนำดอกเบี้ยของแต่ละรายการมารวมกันเป็นดอกเบี้ยทั้งหมดที่บันทึกลงในรอบบิลถัดไป การคิดดอกเบี้ยของสินค้าและบริการ

$$= \frac{\text{จำนวนเงินค่าสินค้าและบริการของแต่ละรายการ} \times \text{อัตราดอกเบี้ยต่อปี} \times \text{จำนวนวัน}}{365}$$

2. ถ้ามีการชำระเงินไม่เต็มจำนวน หรือการชำระเงินคืนขั้นต่ำ จะมีการคิดดอกเบี้ยทันที การคิดดอกเบี้ยคงค้างรอบบัญชีที่แล้วหักเงินที่ชำระ

$$= \frac{\text{ยอดเงินคงค้างรอบบัญชีที่แล้วหักเงินที่ชำระ} \times \text{อัตราดอกเบี้ยต่อปี} \times \text{จำนวนวัน}}{365}$$

หมายเหตุ การหาจำนวนวันของยอดคงค้างนั้นนับจากวันที่ชำระจนถึงวันสรุปยอดบัตรเครดิตของลูกค้า ดังนั้นดอกเบี้ยที่ต้องชำระทั้งสิ้นคือดอกเบี้ยของข้อที่ 1 กับข้อที่ 2 รวมกัน

3. การคิดค่าธรรมเนียมการเบิกเงินสดล่วงหน้า จะถูกบันทึกในช่องรายการใช้จ่ายทันที รายละเอียดต้องพิจารณาจากธนาคารที่ผู้ใช้บัตรเครดิตใช้จ่ายผ่านธนาคารนั้นๆ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การคิดค่าธรรมเนียมการเบิกเงินสดล่วงหน้า สามารถเปรียบเทียบได้จาก ตารางที่ 3, ตารางที่ 4 และตารางที่ 5

ที่มา: ธนาคารกรุงไทย	ที่มา: ซิตี้แบงก์, ธนาคารไทยพาณิชย์
1. ค่าธรรมเนียมจากการเบิกเงินสดล่วงหน้า ในอัตราร้อยละ 3 2. ดอกเบี้ยการเบิกเงินสดล่วงหน้า โดยคิดจำนวนวันจากวันที่เบิกเงินสดถึงวันที่ชำระคืน	1. ค่าธรรมเนียมจากการเบิกเงินสดล่วงหน้า ในอัตราร้อยละ 3 2. ดอกเบี้ยการเบิกเงินสดล่วงหน้า โดยคิดจำนวนวันจากวันที่เบิกเงินสดถึงวันที่ชำระคืน หรือวันสรุปยอดบัญชีแล้วแต่วันใดจะถึงก่อน (ซิตีแบงก์) 3. VAT ร้อยละ 7 ของค่าธรรมเนียมในข้อ 1

ตารางที่ 3 การคำนวณดอกเบี้ยจากการชำระคืนขั้นต่ำ / ชำระคืนเพียงบางส่วน / มิได้ชำระเลย / การเบิกเงินสดล่วงหน้า ของซิตีแบงก์

ตัวอย่างการคำนวณดอกเบี้ยจากการชำระคืนขั้นต่ำ / ชำระคืนเพียงบางส่วน / มิได้ชำระเลย / การเบิกเงินสดล่วงหน้า
Example of interest calculation for minimum payment / partial payment / unpaid / cash advance usage

ตัวอย่างใบแจ้งยอดบัญชี (Example of Card Statement)

* วันสรุปยอดบัญชีที่แล้ว คือ 20 DEC 08 เป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท (Previous statement billing date was 20 DEC 08 and outstanding balance was Baht (10,000)

* อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่ 20% ต่อปี (Maximum interest rate is 20% per year)

หมายเลขสมาชิก ACCOUNT NUMBER	ยอดเงินถึงวันที่ BILLING DATE	ยอดเงินค้างชำระ OUTSTANDING BALANCE	ยอดเงินขั้นต่ำที่ต้องชำระ MINIMUM PAYMENT DUE	กำหนดชำระภายในวันที่ PAYMENT DUE DATE
4555-0000-0000-0000	20 Jan 09	17,384.62	1,738.46	14 FEB 09

MR. A

วันบันทึก POSTING DATE	วันที่ทำรายการ TRANSDSACTION DATE	รายการ DESCRIPTION	ยอดเงิน บาท AMOUNT BAHT
15 JAN	15 JAN ^{(2),(3)}	PREVIOUS BALANCE	10,000.00
		PAYMENT THANK YOU	1,000.00
		455-0000-0000-0000 MR. A	
08 JAN ⁽⁴⁾	03 JAN	ABC PRODUCT BANDKOK TH	3,000.00
10 JAN	09 JAN ⁽¹⁾	ATM CASH ADVANCE	5,000.00
10 JAN	10 JAN	CASH ADVANCE SERVICE FEE	150.00
10 JAN	10 JAN	VAT DB - CASH SVC FEE	10.50
		SUB TOTAL	8,160.50
		INTEREST	224.12
		TOTAL	17,384.02

ธนาคารจะทำการคำนวณดอกเบี้ยโดยนำดอกเบี้ยจากการเบิกเงินสดและดอกเบี้ยจากการชำระเงินคืนขั้นต้นมาเรียกเก็บรวมกันในวันสรุปยอดบัญชี ดังนี้

Citibank will calculate the interest by adding the interest on cash advance usage with interest on revolving credit on the statement billing date as follows :

1. วิธีคำนวณดอกเบี้ยจากการเบิกเงินสด (Interest on cash advance)

$$\frac{\text{จำนวนเงินที่เบิก} \times \text{อัตราดอกเบี้ยต่อปี} \times \text{จำนวนวัน}^{(1)}}{365} = \frac{5,000 \times 20\% \times 12}{365} = 32.88$$

หมายเหตุ : ดอกเบี้ยจากการเบิกเงินสดจะไม่มีระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย (Remark : No interest free period for cash advance usage)

2. วิธีคำนวณดอกเบี้ยจากการชำระคืนขั้นต้น (Interest on revolving credit)

2.1 ยอดเงินคงค้างของยอดบัญชีที่แล้ว เบิก \times อัตราดอกเบี้ยต่อปี \times จำนวนวัน⁽²⁾

$$\frac{\text{(Remaining amount from previous month} \times \text{interest rate par year} \times \text{\# of days)}}{365} = \frac{10,000 \times 20\% \times 25}{365} = 136.99$$

2.2 ยอดเงินคงค้างรอบบัญชีที่แล้วหักเงินที่ชำระ เบิก \times อัตราดอกเบี้ยต่อปี \times จำนวนวัน⁽³⁾

$$\frac{\text{(Net remaining amount after payment} \times \text{interest rate par year} \times \text{\# of days)}}{365} = \frac{9,000 \times 20\% \times 6}{365} = 29.59$$

2.3 ค่าใช้จ่ายของรอบบัญชีนี้ เบิก \times อัตราดอกเบี้ยต่อปี \times จำนวนวัน⁽⁴⁾

$$\frac{\text{(Spending from this amount statomental} \times \text{interest rate par year} \times \text{\# of days)}}{365} = \frac{3,000 \times 20\% \times 15}{365} = 24.66$$

$$= 224.12$$

จำนวนวัน⁽¹⁾ นับจากวันที่เบิกจนถึงวันชำระคืน หรือ วันสรุปยอดบัญชี แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน (09 AN-20JAN) = 12 วัน

of days⁽¹⁾ Calculated from the withdrawal date until the repayment date or statement billing date. Whichever is earlier

จำนวนวัน⁽²⁾ นับจากวันสรุปยอดบัญชีที่แล้ว จนถึงหนึ่งวันก่อนวันที่ธนาคารได้รับชำระคืนขั้นต้น (21DEC-14JAN) = 25 วัน

of days⁽²⁾ Calculated from the previous billing date until one day before the receiving payment date (21DEC-14JAN)

จำนวนวัน⁽³⁾ นับจากวันรับชำระคืนขั้นต่ำ จนถึงวันสรุปยอดบัญชี (15JAN-20JAN) = 6 วัน

of days⁽³⁾ Calculated from the date of minimum payment until the current billing date (15JAN-20JAN)

จำนวนวัน⁽⁴⁾ นับจากวันที่ธนาคารบันทึกรายการ จนถึงวันสรุปยอดบัญชี (ยกเว้นการเบิกเงินสดจะคำนวณตามข้อ 1) (06JAN-20JAN) = 15 วัน

of days⁽⁴⁾ Calculated from the posting date until the current billing date (except the cash advance usage will be calculated the same as point # 1) (06JAN-20JAN)

หมายเหตุ

กรณีที่ท่านเริ่มผ่อนชำระคืนต้นครั้งแรก (สำหรับรายการซื้อสินค้าหรือบริการ) ธนาคารฯ จะคำนวณดอกเบี้ยดังต่อไปนี้

- คำนวณจากทุกรายการซื้อสินค้าและบริการในรอบบัญชีครั้งก่อน จากวันที่บันทึกรายการจนถึงที่สรุปยอดบัญชีครั้งก่อน
- คำนวณจากการชำระคืนขั้นต้นและค่าใช้จ่ายในรอบบัญชีนี้ ตามตัวอย่างวิธีคำนวณดอกเบี้ยจากการชำระคืนขั้นต้น (ข้อ 2.)

ที่มา: ซีดีแบงก์

ตารางที่ 4 การคำนวณดอกเบี้ยจากการชำระคืนขั้นต่ำ / ชำระคืนเพียงบางส่วน / มิได้ชำระเลย / การเบิกเงินสดล่วงหน้า ของธนาคารไทยพาณิชย์

ตัวอย่าง การคำนวณดอกเบี้ยจากการชำระคืนขั้นต่ำ / ชำระคืนเพียงบางส่วน / มิได้ชำระ				
ตัวอย่าง ใบแจ้งยอดรายการบัตรเครดิตเดือนกรกฎาคม 2550				
วันปิดยอด (ว/ด/ป)		ยอดที่ต้องชำระ/ชำระเกิน (-)	ยอดที่ต้องชำระขั้นต่ำ	วันกำหนดชำระเงิน (ว/ด/ป)
23/07/07		6,476.67	2,264.08	13/08/07
วันที่ (ว/ด)	วันที่ (ว/ด)	รายการ		เงินต่างประเทศ
บันทึกรายการ	ที่เกิดรายการ			จำนวนเงิน (บาท)
24/06	21/06	TAZU RESTAURANT LA VILLA BKK		1,390.00
23/07	23/07	IP ABC STORE 01/06		1,200.00
		Interest IP ABC STORE 01/06		64.08
30/06	28/06	NOODLE BUFFET BANGKOK		714.50
16/07	15/07	CASH ADVANCE WITHDRAWAL		3,000.00
16/07	15/07	CASH ADVANCE FEE		90.00
		VAT ON CASH ADVANCE (7%)		6.30
23/07	23/07	INTEREST-CASH ADVANCE		(A) 14.79

อัตราดอกเบี้ย 20%

ตัวอย่าง ใบแจ้งยอดรายการบัตรเครดิตเดือนสิงหาคม 2550				
วันปิดยอด (ว/ด/ป)		ยอดที่ต้องชำระ/ชำระเกิน (-)	ยอดที่ต้องชำระขั้นต่ำ	วันกำหนดชำระเงิน (ว/ด/ป)
23/08/07		5,557.13	2,264.08	13/09/07
วันที่ (ว/ด)	วันที่ (ว/ด)	รายการ		เงินต่างประเทศ
บันทึกรายการ	ที่เกิดรายการ			จำนวนเงิน (บาท)
13/08	13/08	PAYMENT RECEIVED, THANK YOU		2,300.00
23/08	23/08	IP ABC STORE 02/06		1,200.00
		Interest IP ABC STORE 02/06		64.08
23/08	23/08	INTEREST-CASH ADVANCE		(B+C) 45.39
		INTEREST-PURCHASE		(D+E) 67.99

อัตราดอกเบี้ย 20%

สูตรการคำนวณดอกเบี้ย = จำนวนเงินเบิกถอนเงินสดล่วงหน้าและค่าสินค้าและบริการ × อัตราดอกเบี้ยต่อปี × จำนวนวัน
ตามจำนวนวันในรอบปี (365 หรือ 366 วัน)

วิธีการคำนวณดอกเบี้ยสำหรับการเบิกถอนเงินสดล่วงหน้า

$$(A) \text{ ดอกเบี้ยการเบิกถอนเงินสดล่วงหน้า (กรกฎาคม)} = \frac{3,000 \times 20\% \times 9^{(1)}}{365} = 14.795$$

$$(B) \text{ ก่อนการชำระเงิน ดอกเบี้ยการเบิกถอนเงินสดล่วงหน้า (สิงหาคม)} = \frac{3,000 \times 20\% \times 20^{(2)}}{365} = 32.877$$

$$(C) \text{ หลังการชำระเงิน ดอกเบี้ยการเบิกถอนเงินสดล่วงหน้า (สิงหาคม)} = \frac{3,000 - (2,300 - 96.30 - 64.08 - 14.79 - 1,200) \times 20\% \times 11^{(3)}}{365} = 12.509$$

วิธีการคำนวณดอกเบี้ยสำหรับค่าสินค้าและบริการ

(D) ก่อนการชำระเงิน

$$1.1 \text{ ดอกเบี้ย TAZU RESTAURANT LA VILLA BKK} = \frac{1,390.00 \times 20\% \times 30^{(4)}}{365} = 22.849$$

$$1.2 \text{ ดอกเบี้ย TAZU RESTAURANT LA VILLA BKK} = \frac{1,390.00 \times 20\% \times 20^{(2)}}{365} = 15.233$$

$$2.1 \text{ ดอกเบี้ย NOODLE BUFFET} = \frac{714.50 \times 20\% \times 74^{(5)}}{365} = 29.206$$

$$(E) \text{ หลังการชำระเงินดอกเบี้ยสำหรับค่าสินค้าและบริการ} = \frac{(1,390.00+714.50) \times 20\% \times 11^{(3)}}{365} = 12.685$$

หมายเหตุ : ดอกเบี้ย (INTEREST) จะปรากฏในยอดสรุป (TOTAL INTEREST CHARGE) ในใบแจ้งยอดรายการบัตรเครดิต

1. จำนวนวัน⁽¹⁾ นับจากวันที่ 15 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 23 กรกฎาคม 2550
2. จำนวนวัน⁽²⁾ นับจากวันที่ 24 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 12 สิงหาคม 2550
3. จำนวนวัน⁽³⁾ นับจากวันที่ 13 สิงหาคม 2550 ถึงวันที่ 23 สิงหาคม 2550
4. จำนวนวัน⁽⁴⁾ นับจากวันที่ 24 มิถุนายน 2550 ถึงวันที่ 23 กรกฎาคม 2550
5. จำนวนวัน⁽⁵⁾ นับจากวันที่ 30 มิถุนายน 2550 ถึงวันที่ 23 กรกฎาคม 2550

ที่มา: ธนาคารไทยพาณิชย์

ตารางที่ 5 การคำนวณดอกเบี้ยจากการชำระคืนขั้นต่ำ / ชำระคืนเพียงบางส่วน / มิได้ชำระเลย / การเบิกเงินล่วงหน้า ของธนาคารกสิกรไทย

ตัวอย่างการคำนวณดอกเบี้ยจากการชำระคืนขั้นต่ำ / ชำระคืนเพียงบางส่วน / มิได้ชำระ			
ตัวอย่าง ใบแจ้งยอดรายการบัตรเครดิตประจำเดือน เมษายน 2554			
วันที่สรุปยอด	วันครบกำหนดชำระ	ยอดหนี้ต่อบัตร	ยอดชำระเงินขั้นต่ำ
5 เม.ย. 54	20 เม.ย. 54	6,676.16	1,000.00
วันที่ใช้บัตร	วันที่บันทึก	รายการ	ยอดเงิน (บาท)
8 มี.ค. 54	8 มี.ค. 54	Paragon	2,000.00
10 มี.ค. 54	12 มี.ค. 54	Starbucks	1,000.00
15 มี.ค. 54	15 มี.ค. 54	Cash Advance – ATM	3,000.00
15 มี.ค. 54	15 มี.ค. 54	Cash Advance Fee	90.00
5 เม.ย. 54	5 เม.ย. 54	Annual Fee	550.00
5 เม.ย. 54	5 เม.ย. 54	Interest Charge	36.16
Total Balance			6,676.16

อัตราดอกเบี้ย 20%

สูตรการคำนวณดอกเบี้ย = $\frac{\text{จำนวนเงินค่าสินค้า/บริการและเบิกเงินสดล่วงหน้า} \times \text{อัตราดอกเบี้ยต่อปี} \times \text{จำนวนวัน}}{365}$

365

วิธีคำนวณดอกเบี้ยสำหรับรอบปัจจุบัน

วันที่เริ่ม	ถึงวันที่	จำนวนวัน	จำนวนเงิน	การคำนวณดอกเบี้ย	ดอกเบี้ย
15 มี.ค. 54	5 เม.ย. 54	22	3,000.00	$\frac{(3,000.00 \times 20\% \times 22)}{365}$	36.16

วิธีคำนวณดอกเบี้ยสำหรับรอบบัญชีถัดไป

กรณีชำระขั้นต่ำจำนวน 1,000 บาท ในวันที่ 20 เม.ย. 54 จะมีวิธีคำนวณดอกเบี้ยสำหรับรอบบัญชีถัดไป ดังนี้

วันที่เริ่ม	ถึงวันที่	จำนวนวัน	จำนวนเงิน	การคำนวณดอกเบี้ย	ดอกเบี้ย
8 มี.ค. 54	19 เม.ย. 54	43	2,000.00	$\frac{(2,000.00 \times 20\% \times 43)}{365}$	47.12
12 มี.ค. 54	19 เม.ย. 54	39	1,000.00	$\frac{(1,000.00 \times 20\% \times 39)}{365}$	21.37
6 เม.ย. 54	19 เม.ย. 54	14	3,000.00	$\frac{(3,000.00 \times 20\% \times 14)}{365}$	23.01
20 เม.ย. 54	5 พ.ค. 54	16	5,676.16 ¹	$\frac{(5,676.16 \times 20\% \times 16)}{365}$	49.76
รวมดอกเบี้ยเรียกเก็บทั้งสิ้น					141.27

¹ ยอดคงค้างหลังจากชำระเงินขั้นต่ำ = $6,676.16 - 1,000.00 = 5,676.16$ บาท

หมายเหตุ

- อัตราค่าธรรมเนียม/ค่าปรับและค่าบริการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามประกาศของธนาคาร
- สำหรับการซื้อสินค้า/บริการ ธนาคารจะเริ่มคิดดอกเบี้ยนับตั้งแต่วันที่บันทึกรายการจนถึงวันที่ชำระเงินคืน
- สำหรับการเบิกเงินสดล่วงหน้า ธนาคารจะเริ่มคิดดอกเบี้ยนับตั้งแต่วันที่เบิกเงินสดจนถึงวันที่ชำระเงินคืน
- ดอกเบี้ยจากการเบิกเงินสดล่วงหน้าจะไม่มีระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย

ที่มา: ธนาคารกสิกรไทย

บรรณานุกรม

วัลลภ บาโลม. (2549). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการบัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทยในจังหวัดลพบุรี. (วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี)

ภัทรพร อมาตยกุล. (2544). พฤติกรรมการซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ของผู้ถือบัตรเครดิตร่วมเดอะมอลล์. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2554). การให้บริการบัตรเครดิต. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2554. จาก <http://www2.bot.or.th/statistics/ReportPage.aspx?reportID=269&language=th>.